

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Ministerstvo životního prostředí
České republiky
Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí a
integrované prevence
Vršovická 65
100 10 Praha 10
Česká republika

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
6582/2017 -1.7/hp

Vybavuje/kontakt
Ing. Helena Ponecová
02/5956 2520
helena.ponecova@enviro.gov.sk

Dátum
07. 08. 2017

Vec : **„Aktualizácia Koncepcie nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom“ vrátane vyhodnotenia vplyvov tejto koncepcie na životné prostredie a verejné zdravie**
- zaslanie stanovísk k procesu SEIA a vyjadrenie k možnému uskutočneniu cezhraničných konzultácií

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) obdržalo dňa 23. 06. 2017 list č. j. 41054/ENV zo dňa 19. 06. 2017 od Ministerstva životného prostredia Českej republiky, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie, v ktorom nám zaslalo návrh strategického dokumentu a oznámilo začiatok cezhraničného posudzovania strategického dokumentu pod názvom „**Aktualizácia Koncepcie nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom**“ (ďalej len „*Aktualizácia Koncepcie*“) vrátane vyhodnotenia vplyvov tejto koncepcie na životné prostredie a verejné zdravie. Posudzovanie sa vykonáva v súlade so Smernicou 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

Česká republika predložila uvedené materiály v anglickom a českom jazyku so žiadosťou, či si Slovenská republika želá zúčastniť sa na medzištátnych konzultáciách na doplnenie otázok k uvedenému návrhu „Aktualizácie Koncepcie“.

MŽP SR reagovalo na danú vec aj z dôvodu, že je členskou krajinou Protokolu o strategickom a environmentálnom hodnotení k Dohovoru o hodnotení vplyvov na životné prostredie presahujúceho hranice (ďalej len „SEA Protokol“) a postupuje aj podľa Smernice 2001/42/ES o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „SEA Smernica“).

MŽP SR podľa § 43 až § 52 národného zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní“) poskytlo príslušným úradom a verejnosti možnosť vyjadriť

sa k „Aktualizácii Koncepcie“ v Českej republike, na čo upozornilo orgány štátnej správy a verejnosť listom č. 6582/2017-1.7/hp zo dňa 28. 06. 2017, ktorý tvorí prílohu tohto zaslania. Doba pripomienkovania strategického dokumentu bola 21 dní.

Aby bolo možné stanoviť, či Slovenská republika ako dotknutá strana predpokladá významné negatívne vplyvy navrhovanej stratégie na územie Slovenskej republiky a či má určité otázky, ktoré by sa mohli prediskutovať v rámci medzištátnych konzultácií k uvedenému návrhu dokumentu „Aktualizácia Koncepcie“ v súlade s článkom 10 SEA Protokolu a jeho prílohou č. 1 a v súlade s článkom 7 SEA Smernice, si MŽP SR dovolilo požiadať dotknuté orgány a širokú odbornú a laickú verejnosť o vyjadrenie k strategickému materiálu. V žiadosti bola uvedená adresa kde majú byť doručené stanoviská s pripomienkami a požiadavky aj s otázkami, ktoré by sa mali prerokovať na expertných cezhraničných konzultáciách.

„Aktualizácia Koncepcie“ v Českej republike nebude znamenať zásadné strety a nesúlad s cieľmi Štátnej politiky životného prostredia a ostatnými stratégiami.

Cieľom „Aktualizácie Koncepcie“ je:

- stanovovať a upresňovať strategicky opodstatnené, vedecky, technologicky, ekologicky, finančne a spoločensky prijateľné zásady a ciele pre nakladanie s RAO a VJP v ČR;
- udržiavať systémový rámec pre rozhodovanie orgánov a organizácií zodpovedných za nakladanie s RAO a VJP v ČR;
- zrozumiteľným spôsobom poskytovať informácie o dlhodobom riešení spôsobe nakladanie s RAO a VJP všetkým dotknutým subjektom aj širšej verejnosti a zároveň umožňovať dotknutej verejnosti účinne participovať na plnení cieľov Koncepcia;
- vytvárať rámec pre hodnotenie pokroku v oblasti nakladania s RAO a VJP a pre spracovanie príslušných správ v rámci Spoločného dohovoru o bezpečnosti pri nakladaní s vyhoreným palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom¹ a v rámci smernice Rady 2011/70/ Euratom, ktorou sa stanovuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnym odpadom.

„Aktualizácia Koncepcie“ sa dotýka činnosti mnohých subjektov :

• **Vláda Českej republiky a všeobecne štátne orgány** - Prijatím „Aktualizácie Koncepcie“ vláda určuje princípy, ciele a priority pre dosiahnutie optimálneho spôsobu nakladania s RAO a VJP, ktoré budú naplňované aj činnosťami jednotlivých rezortov, najmä MPO, MŽP a MF.

• **Štátny úrad pre jadrovú bezpečnosť** - „Aktualizácia Koncepcie“ vyjadruje požiadavky právnych noriem na bezpečné nakladanie s RAO, dáva konkrétny obsah činnostiam viazaným týmito normami a tvorí tak podpornú líniu pre výkon štátneho dozoru v oblasti nakladania s RAO a VJP.

• **Správa úložísk rádioaktívnych odpadov** - „Aktualizácia Koncepcie“ predstavuje zásadný strategický dokument, z ktorého budú vychádzať dlhodobé, trojročné a ročné plány činnosti, ktoré sú spolu s rozpočtom Správy úložísk rádioaktívnych odpadov každoročne predkladajú vládne na schválenie.

• **Pôvodcovia rádioaktívnych odpadov a vyhoreného jadrového paliva** - „Aktualizácia Koncepcie“ predstavuje rámec pre rozhodovanie pôvodcov RAO a VJP v obchodnej či výrobnú stratégiu.

• **Inštitúcie podieľajúce sa na vývoji metód zneškodňovania rádioaktívnych odpadov a vyhoreného jadrového paliva** - Výskumné, vedecké, vysokoškolské aj realizačné pracoviská a organizácie môžu s využitím Koncepcie plánovať odbornej kapacity a pripravovať sa systematicky na plnenie požiadaviek, ktoré z realizácie Koncepcie môžu vyplývať.

• **Najširšia verejnosť** - „Aktualizácia Koncepcie“ predstavuje základnú informáciu o zámeroch a prioritách v oblasti nakladania s RAO a VJP v SR, ktoré sú v súlade s medzinárodnými štandardmi a odporúčaniami.

„Aktualizácia Koncepcie“ je spracovaná jednovariantne.

Vzhľadom na charakter „Aktualizácie Koncepcie“ je zrejmé, že z dôvodu všeobecne formulovaných opatrení, budú z veľkej časti vplyvy na životné prostredie a verejné zdravie závisieť na spôsobe realizácie cieľov, pretože na základe uvedeného dokumentu nebudú realizované konkrétne investičné akcie, ktoré musia byť podrobnejšie hodnotené až v situácii konkrétnej realizácie cieľov koncepcie, ktoré môžu pri ich realizácii mať vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia.

V „Aktualizácii Koncepcie“ je uvedené hodnotenie na jednotlivé zložky životného prostredia smerujúce k orientačnému posúdeniu najmä lokalít potenciálneho umiestnenia Hlbinného úložiska (ďalej len „HÚ“) vo vzťahu k doteraz známym údajom o prieskumných územiach.

Problematika „Aktualizácia Koncepcie“ je v zásade rozdelená na:

- ✓ nakladanie s nízko a stredne aktívnymi odpadmi
- ✓ nakladanie s RAO trvalo nezložiteľných do pripovrchových úložísk
- ✓ nakladanie s vyhoreným jadrovým palivom

Pre zistenie spôsobu aký môže mať „Aktualizácia Koncepcie“ pri jej realizácii významný vplyv na životné prostredie bolo vykonané hodnotenie vplyvov realizácie cieľov koncepcie na vybrane zložky životného prostredia podľa stupnice uvedenej v kapitole 6 (Koncepcia str. č. 174–229).

Spôsob nakladania s RAO prijateľných do pripovrchových úložísk, trvalo neprijateľných do pripovrchových úložísk a spôsob nakladania s VJP sa v rámci „Aktualizácie Koncepcie“ v podstate nezmenil.

„Aktualizácia Koncepcie“ predpokladá prípravu projektov pre nakladanie s RAO, ktoré konkrétne predstavujú:

- ✓ Rekonštrukciu úložiska Richard.
- ✓ Uzavretie úložiska Bratstvo
- ✓ Riešenie RAO (Rádioaktívnych odpadov) typu NORM (odpady z technologických procesov kontaminované prírodnými rádionuklidmi)
- ✓ Zabezpečenie bezpečného uskladnenia VJP (vyhoreného jadrového paliva), VAO (vysoko aktívne odpady) a NSRAO (nízko a stredne aktívne odpady) trvale neuložiteľné do pripovrchových úložísk do doby sprevádzkovania hlbinného úložiska
- ✓ Prípravu hlbinného úložiska pre VJP, VAO a NSRAO trvale neuložiteľných do pripovrchových úložísk vrátane niektorých projektov v rámci platnosti Koncepcie.

Všetky náklady na nakladanie s RAO a VJP sú financované pôvodcami. Náklady na uložení dnes vyprodukovaných RAO a VJP nebudú prenášané na budúce generácie.

Predložený dokument, „Aktualizácia Koncepcie“ v Českej republike (ďalej len „ČR“), bol vypracovaný v súlade s požiadavkou aktuálne platnej Koncepcie nakladania s RAO a VJP z roku 2002 na jej prehodnotenie po roku 2010. Daná dokumentácia vychádza z analýzy súčasnej situácie v oblasti nakladania s NSRAO, zo stavu projektu prípravy HÚ pre RAO a VJP, z legislatívnych zmien, programových dokumentov vlády ČR a z medzinárodných skúseností a trendov. „Aktualizácia Koncepcie“ berie do úvahy prípravu nového jadrového zdroja v ČR, legislatívny vývoj v Európskej únii a odporúčania Medzinárodnej agentúry pre jadrovú energiu (MAAE) a Agentúry pre jadrovú energiu pri OECD (OECD/NEA).

Je dôležité zdôrazniť, že ČR ako člen MAAE a zmluvná strana Spoločného dohovoru o bezpečnosti pri nakladaní s RAO a VJP sa v schvaľovanej „Aktualizácii Koncepcie“ zaväzuje postupovať v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami a národnými cieľmi, riadiac sa pri tom okrem iného princípmi ako zodpovednosť za bezpečnosť, vymedzenie úlohy vlády, optimalizácia ochrany, predchádzanie nehodám, či havarijná pripravenosť. V súlade so záväzkami vyplývajúcimi z prístupu k Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) prijímané opatrenia zahŕňajú aj zabezpečenie účasti verejnosti na rozhodovacom procese.

„Aktualizácia Koncepcie“ rešpektuje aj požiadavky smernice Rady 2011/70/Euratom, ktorá stanovuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s VJP a RAO. Porovnanie kapitol uvedenej dokumentácie s požiadavkami smernice Rady 2011/70/Euratom je uvedené v dokumente, ktorý vyhodnocuje „Aktualizáciu Koncepcie“ v zmysle zákona č. 100/2001 Sb. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Predkladaný dokument analyzuje aj možnosť neprijatia „Aktualizácie Koncepcie“. V tomto prípade predkladatelia očakávajú, že doterajšie trendy vývoja hlavných dotknutých zložiek životného prostredia zostanú bez zmeny, resp. sa budú vyvíjať nezávisle od posudzovanej „Aktualizácie Koncepcie“. V takom prípade však bude potrebné nájsť iné alternatívy pre spracovanie a uloženie RAO a VJP, ktoré vznikajú pri výrobe elektrickej energie ako aj v inštitucionálnej sfére. Navyše v prípade nerealizovania opatrení obsiahnutých v predložennom dokumente dôjde k nesúladu v naplňaní aktualizovanej Štátnej energetickej koncepcie, Národného akčného plánu rozvoja jadrovej energetiky v ČR a v neposlednom rade aj Spoločného dohovoru o bezpečnosti nakladania s RAO a VJP.

Z hľadiska potenciálneho cezhraničného vplyvu na životné prostredie, je potrebné ďalej sledovať projekty definované v Aktualizácii koncepcie nakladania s RAO a VJP na dosiahnutie cieľov a míľnikov pre nakladanie s RAO a VJP v oblasti nakladania s nízko a stredne aktívnymi odpadmi, v oblasti nakladania s RAO a VJP neprijateľných pre podpovrchové úložiská a prípravy hlbinného úložiska a v oblasti výskumu a vývoja. Takými sú napríklad príprava rekonštrukcie úložiska Richard, príprava uzavretia úložiska Bratství, zaistenie bezpečného skladovania VJP a vysoko aktívneho odpadu do doby sprevádzkovania hlbinného úložiska a samotná príprava hlbinného úložiska. Hoci predkladaný dokument vylučuje možný cezhraničný vplyv uvedených projektov, najmä s ohľadom na vzdialenosť relevantných lokalít od štátnych hraníc, detailné posúdenie možných vplyvov na životné prostredie, vrátane cezhraničných, bude možné vykonať až v štádiu realizácie jednotlivých projektov, pri predložení detailných projektových dokumentácií.

Podrobné hodnotenie environmentálnych vplyvov bude teda predmetom ďalších nadväzujúcich dokumentov, pripravených v priebehu procesu realizácie schvaľovanej „Aktualizácie Koncepcie“.

Slovenská republika „Aktualizácia Koncepcie“ očakáva, že predovšetkým správy o hodnotení vplyvu jednotlivých projektov na životné prostredie budú obsahovať komplexnú charakteristiku a hodnotenie vplyvu projektu na verejné zdravie a životné prostredie.

Záver:

Prílohu tohto listu tvoria aj kópie jednotlivých stanovísk z procesu posudzovania strategického dokumentu v rámci Slovenskej republiky. Na MŽP SR bolo doručených 25 stanovísk, niektoré stanoviská požadovali proces posudzovania jednotlivých projektov, ktoré, vyplývajúcich z aktualizovanej koncepcie a zaraditeľných do prílohy č. I. podľa smernice EIA. V stanoviskách SAŽP SR a Banskobystrického samosprávneho kraja boli pripomienky, požiadavky a odporúčania k stratégii. MŽP SR ako príslušný orgán podľa zákona

o posudzovaní ba privítalo písomnú odpoveď na uvedené otvorené otázky v stanoviskách, čo by bola forma cezhraničných konzultácií k „Aktualizácii Koncepcie“.

Ako vyplynulo zo stanovísk orgánov štátnej správy a verejnosti Slovenská republika súhlasí bez väčších pripomienok s cieľom posudzovaného strategického dokumentu.

Ako bolo uvedené a zdôvodnené vyššie, podrobné hodnotenie environmentálnych vplyvov jednotlivých projektov obsiahnutých v „Aktualizácii Koncepcie“ bude impulzom k tvorbe ďalších nadväzujúcich dokumentov, pripravených v priebehu procesu plnenia uvedenej „Aktualizácie Koncepcie“. Z tohto dôvodu Slovenská republika odporúča, aby bola účastníkom cezhraničného posudzovania v ďalších etapách realizácie „Aktualizácie koncepcie“.

S pozdravom

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
nám. Ľudovíta Štúra 1
812 35 BRATISLAVA
77

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru

Prílohy k procesu SEIA

- I. List MŽP SR č.: 6582/2017-1.7/hp zo dňa 28. 06. 2017
- II. Stanoviská z pripomienkovania materiálu v rámci cezhraničného posudzovania z hľadiska možných významných negatívnych vplyvov stratégie „Aktualizácia Koncepcie nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom“
 1. Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Nám. SNP 23, 974 01 Banská Bystrica;
 2. Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s., Tomášikova 22, 821 02 Bratislava;
 3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava;
 4. Ministerstvo hospodárstva a výstavby Slovenskej republiky, sekcia energetiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212;
 5. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Nám. SNP č. 33, 813 31 Bratislava - Staré Mesto;
 6. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava 3;

7. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava;
8. Prezídium Hasičského a záchranného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Drieňová 22, 812 72 Bratislava;
9. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Hlboká 2 833 36 Bratislava;
10. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor ochrany ovzdušia, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1;
11. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor environmentálnych rizík, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1;
12. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia ochrany prírody a krajiny, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1;
13. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1;
14. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor odpadového hospodárstva, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1;
15. Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, 040 01 Košice°;
16. Okresný úrad Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Janka Kráľ'a 124, 949 01 Nitra
17. Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. M. R. Štefánika č. 1, 010 01 Žilina;
18. Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. mieru 3, 081 92 Prešov;
19. Okresný úrad Trnava, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Kollárova 8, 917 02 Trnava;
20. Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum environmentalistiky, Ul. Tajovského č. 28, 975 90 Banská Bystrica
21. Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov;
22. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky, Bajkalská č. 27, P. O. BOX č. 24, 820 07 Bratislava 27;
23. Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice;
24. Úrad Trnavského samosprávneho kraja, Starohájska 10, P.O.Box: 128, 917 01 Trnava;
25. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Trnavská cesta 52, P.O.BOX45, 826 45 Bratislava 29;